

รายงานการศึกษาทางวิชาการด้านป่าชุมชน

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาป่าชุมชน

กรณีศึกษา : ป่าชุมชนวังข่า ตำบลวังดิน อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์

Community Participation in Community Forest Development

Case Study : Wang Kha Community Forest

Tambon Wang Din , Amphoe Muang , Changwat Uttaradit

สัญญา สมบัติ

SANYA SOMBAT

ชลเนตร ปรีชาเจริญศรี

CHONLANET PREECHACHAROENSRI

เกียรติศักดิ์ พรวนแก้วมณี

KAITTISAK PROUNKAOWMANEE

สำนักงานป่าไม้จังหวัดอุดรดิตถ์

ส่วนป่าชุมชน

สำนักส่งเสริมการปลูกป่า

กรมป่าไม้

พ.ศ. 2546

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่างๆด้านกายภาพ ชีวภาพ ของป่าชุมชน ศึกษาลักษณะสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และทัศนคติของชุมชนที่มีต่อป่าชุมชน รวมทั้งการมีส่วนร่วมและการจัดการป่าชุมชนวังข่า เพื่อหาความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาป่าชุมชน โดยใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 4 หมู่บ้าน 186 ครัวเรือน ตามแบบสอบถามที่ สร้างขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยใช้สถิติ ค่าไคสแควร์ (Chi - square)

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 55 ปี สถานภาพสมรสแล้ว การศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 – 6 คน ระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานมากกว่า 20 ปี มีอาชีพเกี่ยวกับการเกษตรกรรมเป็นหลัก มีพื้นที่ถือครอง เป็นของตนเอง มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาทและมีรายได้เฉลี่ย 30,568 บาท มีรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 28,063 บาท/ปี ด้านการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน ส่วนใหญ่เป็นอาหาร และยา รองลงมาคือใช้เป็นเชื้อเพลิง มีกิจกรรมการมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ การออกเสียงให้การ สนับสนุนหรือคัดค้านในการดูแลรักษาป่าและใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน มีแนวความคิดในการ กำหนดขอบเขตป่าให้ชัดเจน และการเข้าร่วมกิจกรรมด้านป่าชุมชนเนื่องจากราษฎรเห็นความ สำคัญด้านป่าไม้

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาป่าชุมชน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ได้แก่ ตำแหน่งในการจัดการป่าชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่มป่าชุมชน และการพบปะเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐาน รายได้ครัวเรือน รายได้เป็นเงินจาก ป่าชุมชน การรับรู้ข่าวสารด้านป่าไม้ และการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาป่าชุมชน